

Prenumerata wynosi:

we Lwowie: miesięcznie 2 korony; kwartalnie 7 30; półrocznie 13 30; rocznie 26 30. W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petiowy albo jego miejsce 20 halerzy. Za jeden wiersz petiowy w rubryce Nadesłane 40 halerzy. Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo — Najmniejsza ogłoszenie 30 halerzy.

Doniesienia o ślubach, naręczynach i inne prywatne komunikaty po Kronice za jeden wiersz petiowy 60 halerzy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: w kioskach 2 halerzy; w punktach 3 halerzy; w domu 4 halerzy. W innych miejscach 5 halerzy.

Redakcja nie zwraca. Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Matczaki 1. Telefonu Nr. 141.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Eksport robotników ruskich do Prus.

Lwów 21 stycznia. Niepodobna odmówić ruskiemu „Narodnemu komitetowi” wielkiego sprytu i pomysłowości, co do sposobów i środków gromadzenia funduszy na cele antypolskiej agitacji. Z góry bowiem pewnym być można, iż te fundusze w minimalnej tylko części idą na cele oświaty, lub dzwignięcia ekonomicznego chłopów ruskich, gros zaś pieniędzy napędza kieszenie wiecznie głodnych borbiaków i agitatorów ruskich. Ale rozporządzenie tymi funduszami jest ostentacyjnie rzeczą „Narodnego komitetu” i samych Rusinów, więc nas ono nie obchodzi zgoła. Co innego niektóre ze sposobów — aby tak rzec — „zarobkowania” szanowanego komitetu. W tej mierze donieśliśmy już przed tygodniem o utworzeniu przez „Narodny komitet” ruskiego biura pośrednictwa pracy w połączonym miasteczku Nowym Beruniu, na Górnym Śląsku. Szczegóły warunków bytu tej agencji ruskiej, koncesjonowanej przez rząd pruski, podaliśmy również wtedy. Przypominać dzisiaj, że ona zobowiązuje się dostarczać Niemcom rokrocznie 200.000 robotników Rusinów z Galicji, co oznacza przeciętnie po jakimś 60 gów na jedną gminę we wschodniej części kraju! Za to pośrednictwo „Narodny komitet” zarobi od Prusaków po 2 rodnyj komitet” zarobi od Prusaków po 2 korony od głowy; razem tedy 400.000 kor. rocznie. Interes — jak widzimy — nie tyle rocznie, ile naprawdę lukratywny! W przybliżeniu, po odciążeniu kosztów utrzymania tego biura, którego naczelnikiem będzie Prusak, a personalnaganiaczny ma być z pośród inteligencji ruskiej rekrutowany — pozostanie „Nar. komitetowi” z 300.000 k. rocznie na cele partyjne, vulgo hajdamackie. Pozostanie — o ile oczywiście zwyczajem, dość często niestety, praktykowanym w rozmaitych smutnej pamięci instytucjach ruskich, pewna część tej dużej sumy „gdzieś” się nie zapodzieje... Dość przypomnieć z dawniejszych czasów osławiony Bank kryłosański, fundusze wdów i sierot po gr. kat. kapłanach u św. Jura itd.

Wszakże o tem wszystkim wspominać tylko mimochodem, a o tem nowiutkim źródle zarobkowania pp. narodowców ruskich wogóle nie wspominalibyśmy, gdyby kwestja masowego wywozu rąk ruskich do Prus, nie zagrażała w bliskiej zaraz przyszłości stosunkom gospodarczym rolnictwa z prawej strony Sanu. Zobowiązawszy się do dostawy tego materiału ludzkiego i mając za to krocie zysku, nie ulega żadnej wątpliwości, że „Nar. komitet” nie poskąpił ni czasu, ni trudu, aby tego zobowiązania w całości dopełnić. Rozpuści tedy po wschodniej części kraju liczne sfory agentów i naganiaczy, którzy przy życzyliwej pomocy swego duchowieństwa, będą po chatach chłopskich złote góry przyrzekał, iż w końcu wyprą na wiosnę i w lecie całą olbrzymią armję sił robotniczych poza granicę kraju. Ewentualny ubytek ten — równający się kolosalnej jakiejś bastowce wszszech i wzdłuż tej połowy Galicji — musiałby odbić się tutaj bardzo fatalnie na całym gospodarstwie rolnem, jeżeli rolnicy nasi w czas nie ocenią niebezpieczeństwa i w czas nie ogładnią się za środkami powetowania tego wychodźstwa robotniczego. W pierwszym rzędzie powinny pomyśleć o tem oba Towarzystwa go-

spodarcze — we Lwowie i Krakowie — i energicznie zabrać się do zapobiegawczej jakiejś działalności przeciw sztucznemu wyłudnianiu włości z rąk robotniczych. Sądźmy, iż szybkie utworzenie jakiegoś dobrze zorganizowanego biura pośrednictwa pracy na Zachodzie kraju, mogłoby oddać w tej mierze naszym ziemianom nader cenne usługi. Słoby bowiem o to, aby z chwilą rozpoczęcia się wędrówki masowej chłopów ruskich do Prus, niezwłocznie można zapętać powstałe przez to luki robotnikami Mazurami. Gospodarze nasi wyjdą na tem, kto wie, czy nie lepiej nawet, bo przecie o wyższości pracy tamtego ludu nad naszym, zarówno co do jakości, jak wydatności i sumiennosci, nie było nigdzie i nie ma dwu zdań!

Podnosimy już dzisiaj ten głos przestrogi, aby za kilka miesięcy nieuniknione a fatalne następstwa masowego eksportu robotników, nie zaskoczyły ziemian naszych znicznacka, zupełnie na to nieprzygotowanych i... niestety bezradnych.

Wybory na Węgrzech.

Na Węgrzech wre i kipi niby w kotle. Opozycjonisci, którzy początkowo zachowywali się spokojnie i cicho, w ostatnich dniach rozwinięli gwałtowną agitację w całym kraju za swoimi kandydatami, posługując się przytem najskrajniejszym terroryzmem ulicznym. To, co się dzieje obecnie na Węgrzech, urąga najprymitywniejszym pojęciom o wolności i swobodzie wyborczej. Przewodcy opozycji, przebiegający kraj cały wzdłuż i wszerz, wygłaszają mowy podburzające przeciw kandydatom partji liberalnej, nie cofają się przed najohydniejszymi nawet kłótniami, byle tylko przeciągnąć na swoją stronę tłumy wyborców i z ich pomocą wywalczyć jak największą liczbę mandatów.

Posiew, ręką ich rzucony, wydał już w wielu miejscach plon smutny. Podżegane przez agentów opozycji tłumy, chwyciły się terroru, jako najwygodniejszej broni w zwalczaniu strony przeciwnej. Walki, mniej lub więcej krwawe są dzisiaj na Węgrzech na porządku dziennym; rannych całe mnóstwo, niebrak także i zabitych, choć dotychczas ci ostatni figurują na liście w cyfrze „jeden”. Ale na bójkach nie koniec.

Stronicy opozycji — tej samej opozycji, która po całym kraju rozszerza wieści, że hr. Tisza zażądał asystencji wojskowej z po za granic Węgier w tym jedynie celu, aby zgnieść swoich przeciwników, — nie porzuciła na obrzucaniu kamieniami kandydatów liberalnych i przerywaniu im mów programowych, lecz chwytają się tak nawet wstrętnych sposobów walki, jakim jest gwałt i przymus. Tak n. p. w okręgu Balavasar (w Siedmiogrodzie) opozycjonisci, wtargnęwszy do urzędu gminnego, do którego schronił się przed pościgiem kandydat liberalny Kabrs, zmusili go do podpisania oświadczenia, że ustępuje dobrowolnie (!) miejsca swemu kontrkandydatowi z partji opozycyjnej, a w rezultacie jeszcze go n. ulicy obrzucili kamieniami. Podobnych wypadków zapisze kronika tegorocznych wyborów na Węgrzech prawdopodobnie niemało, że jednak opozycji nie przyniosła one zaszczytu — to pewna.

Ogółem, Węgry znajdują się obecnie jakby w ogniu, w miarę zaś zbliżania się dnia rozpoczęcia wyborów (26 bm.) wrzenie tam wzmaga się coraz bardziej, pozwalając spodziewać się, że bez rozlewu krwi się nie

obejdzie. Rząd sam liczy się poważnie z możliwością wybuchu rozruchów na tle wyborów, to też z rozmaitych garnizonów pozawęgierskich — między innymi z Galicji — wysłane już zostały, lub wysłane zostaną oddziały wojska dla utrzymania porządku i spokoju podczas wyborów. Żołnierzom węgierskim zaufać w tym wypadku byłoby niebezpiecznie, więc też ścignięto asystencję wojskową z poza Węgier, z czego opozycja nie omisszała ukucć broni na swą korzyść, a przeciw rządowi i liberalom. Rozsiewa ona mianowicie pogłoski, że rząd, znając nienawiść Chorwatów ku Węgrom, ściąga do Węgier głównie oddziały, złożone z żołnierzy pochodzenia chorwackiego, którzy skorzystają ze sposobności i pomszczą się za swoje krzywdy na Węgrach.

Wszystko to, razem wzięte, daje przedsmak tego, co dzieć się będzie podczas zbliżających się wyborów. Walka to będzie gorąca, tak, jak gorącym są hasła, pod którymi będzie prowadzona, a które zaważą na całej przyszłości Węgier. Nie idzie tu już o zaostroszony regulamin sejmowy. Obecna walka wyborcza rozstrzygnąć ma, czy Węgry w dalszym ciągu wieść mają przysły żywot wspólnie z Austrią, czy też zupełnie odgraniczyć się od niej, zachowując jedynie wspólność dynastyczną. Jeżeli walka o te hasła doprowadzi do starć na pięści i do łamania mebli w parlamencie, gdzie przecież zasiadają ludzie poważni i politycy wytrawni — to czyż dziwić się można, że gdy powołano tłum do udziału w tej walce, wnet krew się polata?

Zwycięstwo pozostanie prawdopodobnie po stronie hr. Tiszy, przedstawiciela i obrońcy łączności Węgier z Austrią, bo prezes ministrów rozporządza doskonale działającym aparatem administracyjnym, a prócz tego, jest on politykiem nadzwyczaj złącznym. W ostatniej chwili wrócił się on do Rumunów, Chorwatów i innych ludów niewęgierskich, tłumacząc im, że tylko na Węgrzech, połączonych z Austrią, będą mogli zachować swą narodowość, gdy tymczasem w Węgrzech samodzielnicy grozi im madyjaryzacja. Mianem to śmiały. Hasło rzucone przez hr. Tiszę przyczyni się niewątpliwie do powiększenia rozlewu krwi, ale też prawdopodobnie przyczyni się do zwycięstwa na stronie prezesa gabinetu.

Od Trubeckiego (1825) do Trubeckiego (1905).

Aresztowania oficerów i żołnierzy w Petersburgu dowodzą, że i na dworze nie ludzą się co do znaczenia „wypadku” — jak pisze prasa rosyjska. Znow kilka ofiar zawiśnie na szubienicy, padnie od kuli, lub zapelni straszne więzienia. Tak było po spisku dekabrystów, którzy w r. 1825 na czele 2.000 żołnierzy odmówili złożenia przysięgi na wierność carowi Mikołajowi I, pragnąc przeobrazić Rosję w federatywną republikę, albo konstytucyjną monarchję, Dyktatorem, po usunięciu cara, miał na razie zostać książę Trubeckij, protoplasta tego, który dziś carowi tak wyraźnie rzucił prawdę w oczy. Ale spiskowi nie bardzo tego plan obmyślił i padł też niezręczności ofiarą. Śześciu z nich, pomiędzy tymi dzieć obecnego ministra sprawiedliwości Murawiewa, zostało powieszonych, 116 zesłanych do kopalń! Spisek dekabrystów miał echę polityczną i przeciwdynastyczną, nie był w szerokiach kołach popularny. Ze spiskowymi sympatyzowała tylko część arystracji, ludzie nauki i pisarze, jak

Lermontów, Gogol i Grybojedów. Szeroki ogół był apatyczny. Dziś jest inaczej! Rosja nie jest apatyczna i nie milczy — ale przeciwnie, woła głośno o reformy. Kolejno odezwaly się wszystkie stany i narodowości. O rozmiarach tego protestu sądzić można na podstawie wiadomości o szalenie rozwijającym się ruchu, podjętym nie dla walki o zapłatę, lub czas pracy, ale o prawa osobiste i polityczne!

Jeżeli więc przy układaniu manifestu ostatniego myślano o spisku dekabrystów i na samym jego czele umieszczono w formie groźby dla szlachty i inteligencji pochlebstwo dla włóściarza jako podpory tronu, to omylono się fatalnie.

Robotnik i chłop jest dziś zrewoltowany, a położenie jego materialne dziś jest gorsze, niż było kiedykolwiek. Do ofiar w mieniu przytłaczają się ofiary krwi, a chłop i robotnik rozumie, że krwawicą jego pracy tuż się różni złodziej, szafując nieopatrznie jego krwią. Duch niezadowolenia objął najszersze warstwy: nie ma dziś w Rosji jednego stanu zadowolonego, nie ma zadowolonej jednej narodowości! Na czele ruchu stanęli nie afezryscy polityczni, ale ludzie wybitni i znani z patriotyzmu jak Trubecki, Galicyn, Radiszew, Muchanow, jak reprezentanci najpoważniejszych miast i instytucji naukowych!

Dla Rosji zbliża się ta chwila, jaką Francja przeżyła pod koniec XVIII, a inne ludy europejskie w połowie ubiegłego wieku. Wskazówka na dijewym zegarze zbliża się do ostatniej godziny: jeżeli car ją sam pounie, może uratować wiele ze swej władzy monarcharnej, w przeciwnym razie możemy mieć widowisko niebawem w dziejach co do swej srogości.

Widmo zamordowanego przez oficerów (nie bez wpływow panskawistycznych agentów rosyjskich!) króla serbskiego Aleksandra, staje dziś z przestroga u drzwi sypialnej komnaty cara. To nie spisek dekabrystów; to rewolucja!

Hakacie pro memoria.

Niedawna debata antypolska w sejmie niemieckiej i wystąpienie w niej namiętnie Bülowa, dało Köln. Volks. Ztg. temat do wystąpienia z artykułem w obronie Polaków.

Korespondent berliński tego pisma, porównywał stosunki w Alzacji ze stosunkami u nas i dochodzi do przekonania, że Alzacja jest krajem rdzennie niemieckim, a Poznańskie polskim. Dlatego słuszne jest, aby język polski w Księstwie doznawał opieki, ponieważ jest prawem ludzkim, aby człowiek mógł mówić swoim językiem.

Sądźmy tak — pisze Köln. Volks. Ztg. — jak to uważamy za słuszne i sprawiedliwe. Mamy i my niejędno do zarzucenia Polakom, ale pomimo to „słuszność musi pozostać słusznością”.

Są ludzie, którzy motywują ostre występowanie wobec Polaków względami na słowiańskie niebezpieczeństwo. Polacy jednak, nie posiadając państwa, nie mogą nam wojny wypowiedzieć. Rosja, ta potęga słowiańska, otrzymała dotkliwie cieży na dalekim Wschodzie. Ci, którzy się obawiali rosyjskiego kolosa, przynajmniej, przecież, że podług obecnego stanu rzeczy, niebezpieczeństwo Niemcom ze Wschodu nie grozi; tak samo niebezpieczeństwo polskie nie przedstawia się dzisiaj jako czynnik poważny. Dzisiaj oczy polityków zwracają się z obawą za morze,

rozkwit potęgi anglo-saskiej budzi zaniepokojenie. Hr. Bülow odezwiał się do Polaków w spokojniejszym tonie, lecz słowa jego w gruncie nie wiele opiewają. Kanclerz oświadczył, że Polacy mogą zachowywać spokój, ale „póki do nas strzelają i my strzelać będziemy”. A więc mają Polacy tolerować politykę wy-naradawiającą i kolonizacyjną bez szemrania? Tego przecież wymagać nie można.

Hr. Bülow pomieszał rzeczy, które ze sobą nie mają do czynienia: wielkopolską agitację i hakatystyczną politykę. Nikt nie weźmie rządowi za złe, jeżeli pierwszą zwalcza, ale zwalczając ją, ma obowiązek szanować prawa Polaków do języka ojczystego, a tego nie czyni. Oprócz tego władze występują wobec Polaków tak, że nie można brać za złe Polakom, iż widzą w nich swych najzaciętszych wrogów. Co ma myśleć dany obywatel o rządzie, który zakazuje mu nawet osiedlić się w swojej ojczyźnie?

Hr. Bülow stara się bezskutecznie wykazać, że Polacy są częścią agresywną. Gdy się z nimi lepiej obchodzono, byli i Polacy przychylniejszymi. Przed dziesięć laty nie kto inny, jak cesarz Wilhelm II oświadczył, że Polacy pod względem lojalności i wierności Niemcom za przykład służyć mogą. Przynajmniej, że słów tych dzisiaj zastosowaliby nie można, wiemy jednak z drugiej strony, w jaki sposób rząd obchodził się podczas tego dziesięciolecia z Polakami. A przysłówie mówi, że echo odpowiada wiernie na głos wołającego.

Sądźmy — powiada K. V. Ztg. — że gdyby w Księstwie zamiast tych trzech milionów Polaków mieszkało trzy miliony Rosjan, to lepiej się z nimi obchodzono ze względu na sąsiedztwo caratu; a jednak trzeba z politycznego punktu widzenia przyznać, że Rosjanie w Księstwie znacznie byli więcej niebezpiecznymi, ponieważ grawitowaliby zawsze ku Wschodowi. Polacy nie posiadają państwa, na którymby się mogli oprzeć, dlatego największą część tego, co rozgłasza się o poiskiem niebezpieczeństwie, polega na szwindlu i wymyślach.

W czasie niepokojów przybyła do ówczesnego prezesa ministrów, Bismarcka, deputacja wolnomyślnych Nadreńczyków i groziła odpadnięciem Nadrenji. Ale żelazny kanclerz nie pogmiewał się nawet o to, tylko zapisał rozweselon: „Dokąd tedy chcecie panowie odpaść?”

O tem powinno się pamiętać, jeżeli myśli się o kresach wschodnich. Dokąd miałyby odpaść Księstwo Poznańskie? Gdyby tam mieszkali Rosjanie — odpowiedź bytaby łatwa.

Mały fejleton.

Na wieki.

Wiersz ś. p. Karola Brzozowskiego.*)

Ziemio Matko! Czy na wieki Żegnaj Ciebie? Tak mi smętno! Lża zaciemnia mi powieki, Puka, woła serca tętno Na wieki, na wieki!

Tak mi smętno wyglądacie Lasy w tej wiosennej szacie. I wy góry i wy rzeki

*) Niedrukowany ten utwór ś. p. Karola Brzozowskiego nadesłał nam uprzejmie p. dr. Józef Romanowski z Medyki.

Kazimierz Gliński.

Szlacheć na zagrodzie.

Powieść obyczajowa z XVIII wieku.

Paciorkowski chciał coś rzec, ale pan Onufry ruchem ręki znak dał, by milczał. Aż oto nagle usłyszał gwar jakiś i szum i głosy zmieszane, jako wtedy, gdy woda groble wyrwa, a ludzie nawolują się i na ratunek biegną. Już nie rozumiał wyrazy słychać było, lecz nawolowania gniewne, okrzyki groźne, wśród których jakieś piski armatnie grzmiały nazwisko stolnika. To cała szlachta Powiśla wzięła się we wrota zagrody pana Onufrego; na czele szedł Dzierzek i Bajbuz.

Makijówkę wnet uderzył, łeb panu stolnikowi ściać, Domaradzkiego zaś żywcem ze skóry obedrzeć. Szczególnie Bajbuz biesił się i nawet niewinnemu nasieniu Powołów pardonu nie chciał dać. Nie sposób było umyć gować rozsierdzonych szlachciców, którym Dzierzek, jako nacowny świadek bezprawia, rozprowadzał rzecz całą. Bajbuz pierwszy rozstrzeliłszy Onufrego, wyciągnął rękę ku niemu i zawołał:

— Znaj teraz bracie, jako to sobie pan stolnik poczyna? Zawždy go nienawidziłem i unikałem spotkania się z nim. Pamiętajsz, jako podczas onej wizyty stolnika u ciebie, nijak do łb zająć nie chciałem, bo to edukacja nakazywała rękę temu panu podać, a poczciwość moja nie pozwalała na to. Ty, Onufer, niedawno tu siedział, to nie znasz tego panoszy; ale ja go znam — (tu w pierś się trzepnął) — ja go znam! Drań, mówię tobie!... Jemu nic owies sąsiadowi wykosić, łaskę siłuc, abo i w skórę bratu swojemu dać, jak mnie, czasu onego uczynił.

— Co? co? — odezwaly się głosy. — Stolnik waćpanu w skórę dać! — Broń Chryste Panie!... — zawołał przerażony Bajbuz, że się niechący wygadał. — O! waćpaństwo zrozumielicie! Niechby Bajbuzę tknął! Holo! Ja chciałem rzec, że czasu onego spalaniem mi grozi! a teraz, łaskę Onufrego wytlukł, owies skosił. Trzymajmy się, niedajmy się, bo będzie źle! — Ni naszej krzywdy, ni twojej, panie Onufry nie zniesiemy! — wołał Dzierzek. — Niedawno oto w tej samej izbie jaśnie wielmożny stolnik rzekł: in necessariis unitas! a teraz niech wie, że ona potrzeba nadeszła

i przy jedności a miłości braterskiej wszyscy jesteście stołacy.

— Tak, tak! — podniósł się okrzyk. — Brata naszego skrzywdzić, to nas skrzywdzić a ładny na to pozwalający, sprawiedliwości Bożej jest urągający, sam sobie sznur na szyję zawiązujący, nie szlachcicem się rodzący, lecz chama w rodzie swym mający.

Ostatni argument poruszył wszystkich. Ryk głuchy wydobył się z gardła dwiestu, a pięćście do góry się podniosły.

— Szable do rąk! — Na Makijówkę! — Cham, kto bratu nie pomoże, a krzywdy jego nie pomści.

Popowski na stół wskoczył. — Słoweczko, panowie bracia! Onufry ścisnął ręce przyjaciół, znać było, że coś ważył w umyśle swoim, coś, co gdyby się w czyn zamieniło, gromem stałby się mogło. A Popowski wołał:

— Uczynię tak, jako będzie wola wasza, panowie bracia; nietylko na Makijówkę, ale i na Bar pójde...

— To, to! — zawołał Mordas. — Przeciwno samemu staroście stanę! — To, to, to!... — krzyczał Mordas. — Ale trudno jest nam, armaty nie mającym, na taką niebezpieczną imprezę się porwać, gdzie i mus jest, gdzie, panowie bracia, i z niedźwiedzią Domaradzkiego łapą liczyć się trzeba. Zali nie lepiej piękem za nadobne odpiąć, i — przyrzynając się prawa mojegożowego, oko za oko, zęb za zęb: za owies, owies jaśnie wielmożnego stolnika skosić, przyczem niezgorzej wyjść możemy, bo owies

jaśnie wielmożnego stolnika dojrzał jest i sypny okrutnie. Tak tedy, nocką dziś naprzykład, jak ruszym w kos dwieście, to i zbierzem i zwiemię, co jeno się da; Onufremu wypelnimy zasieki, a przy tej okazji i coś każdy z nas za fatygę, uchapie. Niebezpieczeństwo mniejsze, a zarobek pewniejszy. Jako-że wam się, panowie bracia, propozycja moja spodobą?

Zdawało się, że niedaleko było do zgody, ale pan Onufry rękę do góry podniósł i gromko zawołał:

— Nie masz zgody na taką propozycję, nie licującą cale z honorem szlacheckim. A zresztą jam tu tylko pokrzywdzony i moja tu już rzecz w materji onej z panem stolnikiem pogadać. Jako będzie — nie wiem!... O jedno wam tylko pytam, panowie bracia, czy, gdy zawezwę od was pomocy, dacie mi ją? Choćby chodziło o napad ponocny, o bój orężny, o — porwanie?...

— A z czem-żeśmy przyszli? — zawołał Bajbuz.

— W lyczkach pana stolnika do Poniewic przywiedziemy! — zawołało chórem. — Dziękuję! — rzekł krótko pan Onufry.

Wyciągnął rękę. Najpierw uściął ją Bajbuz, później Dzierzek, następnie Kostreka i Petreka, Mordas i inni uczynili to samo.

— Licz na nas!... — każdy prawil.

Nie odstąpił od kompanji i Popowski, jeno szepnął, że jego propozycja bardzo dobra była, bo owies pana stolnika dojrzał już jest i sypny.

Po chwili cicho było w sadybie pana

Onufrego, jeno echa w kątach ścian dzwoniły!

— Licz na nas!...

Wypadek ten z owsem pana Onufrego poruszył zaścianek cały; nie mówiono o niczem innym, jeno o nim, a że wiadano, iż pan stolnik chciał część ziemi powiślańskiej nabyć, obawiano się kupna tego, by z czasem nowi dziedzic temu lub owemu bratu nie powiedział: posuń się! a gdyby posuwał się nie chciał, to zmusiłby go do uległości sobie gwałtam albo pozwami różnymi, a że w trybunałach nie świeci siedzą, psu-brat każdy, byleby grosz miał, sprawę wygra a sprawiedliwość na rozstajnej drogi iść musi i czekać zmiłowania Bożego i jak sierota po przynicy zawodzić.

Teraz każdy do pana stolnika urażę jakąś uczuł i jakiś zadawniony żal żywił; ten to, tamten owo przypomniał sobie, do czego skutecznie imaginacja pomagala, najbardziej zaś sierdzistą się Bajbuz a pewny będąc, że pan Kasza krzywdy doznanej płazem nie puści, w sierdzistości onej podtrzymywał brać całą i na wszelki wypadek szerpentyny w pogotowiu mieć kazał, jako też hubkę i krzesiwo, a także w mocne tyka się zaopatrzeć i tego wieczora jeszcze, na naradę w karczmie się zebrać, by każdy wiedział, co i jak w danej chwili czynić ma. W niczem mu nie przeszkadzał pan Onufry, w milczeniu przyzwalał na wszystko; ścisnął pana Michała za rękę, a ten go z rozrzewnieniem objął i gadał:

— Żywoć za ciebie dam, Onufer! jako mnie tu stojącego widzisz!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Po co, po co mi śpiewacie
Na wieki, na wieki!

Tam pod lasem domek biały
W lipy ukrył się od spleki;
W pręgu matka i brat mały,
Ojciec woła osiwiły
Na wieki, na wieki!

On nie słucha, już pogonił,
Jedną gorzką łzę uronił,
Biegając z domu w kraj daleki,
Tylko wicher za nim dzwonił
Na wieki, na wieki!

Trzy jęki bolu pieśnią ma jedyną:
Pierwszy jęk — wieczny żal ojczyzny ziemi;
Drugi, żal rzewny za moją rodziną;
Trzeci za wami, przyjaciółmi memi.

KRONIKA.

Djarżek iwowski.

Wtorek, 24 stycznia.

Powszechnie wykłady uniwersyteckie: W sali XIV uniwersytetu (ul. św. Mikołaja 1. 4, II p.), o godzinie 7 1/2 wieczorem, doc. uniw. dr. K. Wojciechowski: „Twórczość Bolesława Prusa na tle epoki”.

Teatr miejski: „Lekkomyślna siostra”, komedia. Początek o godzinie 7 wieczorem. W „Kole literacko artystycznym”: Bal podłotków. Początek o godzinie 9 wieczorem.

Muzeum przemysłowe m. otwarte dla publiczności od godziny 9 rano do 2 popołudniu. Na placu powiatowym: „Panorama racławicka”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Wtorek (24): Tymoteusza. — Chwałoboga. — (11): Fteodoza P. Wschód słońca o godzinie 7 minut 46, zachód o godzinie 4 minut 40.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężka. — 5° R. Pogoda.

Wiedza (Tel. w.). Wiedeńska stacja meteorologiczna zapowiada na dziś, wtorek: w Galicji wschodniej, zachodniej i na Bukowinie: Pochmurno, zimno.

Z rady miasta Lwowa. W bieżącym tygodniu, odbędą się dwa posiedzenia rady miejskiej, a mianowicie: w środę i we czwartek, każdym razem o godzinie 6 wieczorem.

Z kolei państwowych. Minister kolei udzielił tytułu starszego inspektora austr. kolei państwowych Ignacemu Drewnowskiemu, radcy ces., inspektorowi i naczelnikowi warsztatów kolejowych we Lwowie, a to w uznaniu jego długoletniej i skutecznej pracy, przy sposobności przeniesienia go w stały stan spoczynku.

Komisarz budownictwa Włodzimierz Wasilkowski, zastępca naczelnika akcji konserwacji w Rzeszowie, zamianowany został naczelnikiem takiegoż urzędu w Debicy.

Z życia towarzyskiego. Ślub panny Jerzyny Maryniakówny, córki Bogdana Maryniaka radcy Pwru i prof. politechniki lwowskiej i śp. Julii z Ławrowskich Maryniakowej, z panem Tadeuszem Langem, inżynierem wydziału krajowego, odbędzie się we wtorek dnia 24 bm. o godzinie 7 wieczorem w kościele św. Mikołaja.

Ślub panny Antoniny Moroziewiczówny córki pp. Emila i Joanny z panem Władysławem Gürtlerem, profesorem seminarium naukielskiego odbędzie się w kościele parafialnym w Buczaczu dnia 29 bm. o godzinie 6 wieczorem.

Stan zdrowia p. Jana Kasprowicza poprawił się o tyle, że ordynujący lekarz pozwolił mu wczoraj po raz pierwszy opuścić mieszkanie. Wiadomość ta ucieszy niewątpliwie liczne grono przyjaciół i wielbicieli jego talentu.

Nowa składnica pocztowa. Z dniem 1 lutego 1905 zaprowadzona będzie w miejscowości Staszówce należącej do okręgu doręczeń urzędu pocztowego w Rzepleniurze stryż. składnica pocztowa ze zwykłym zakresem czynności.

Dla weteranów z r. 1863. Komitet obywatelski przypomina, iż na półkach księgarskich znajduje się jeszcze książka p. Józefa Białyni Chłodeckiego p. t. „Księga pamiątkowa obchodu 40 rocznicy powstania polskiego w r. 1863”. Dzieło to można nabyć po cenie 5 k. za osobną oprawę egzemplarz, po 4 k. zaś za broszurowany, a cały czysty dochód przeznaczony jest na rzecz Tow. uczestników powstania polskiego w r. 1863 i na wdowy i sieroty po poległych w tej walce. Przy tej sposobności przypominamy, iż autor pracuje nad dalszą częścią dzieła. Część ta zawierać będzie wykazy poległych i uzupełnienia życiorysów, kto więc do tej pory nie nadesłał życiorysu swego lub swoich kolegów już nieżyjących, zechce wystać go pod adresem Towarzystwa wzaj. pomocy uczestników powstania w r. 1863, Lwów, plac Marjacki 1. 10.

Na Węgry. Wczoraj w nocy wyruszył na Węgry czwarty batalion 30 p. p., po południu zaś batalion 15 p. p., dziś zaś o godzinie 11 przed południem wyjedzie 1 batalion 30 pułku piechoty.

Z Brodów donoszą, że tutejsza dywizja trzynastego pułku ułanów wyjechała wczoraj do Węgier, a tak samo reszta pułku w Złoczowie zaopatrującego.

Zgromadzenie konstytuujące Sokola IV. W sali gimnastycznej w nowym gmachu miejskiej szkoły im. św. Antoniego na Łyczakowie odbyło się wczoraj zgromadzenie konstytuujące czwartego we Lwowie Sokola dla dzielnic Łyczakowskiej pod przewodnictwem p. J. Neumana. Sprawozdanie z działalności tymczasowego zarządu podał do wiadomości licznie zgromadzonych członków p. J. Neuman. Wobec zatwierdzenia statutu i udzielenia dzięki wiceprezydentowi p. Michalskiemu sali gimnastycznej szkoły im. św. Antoniego, nowe to gniazdo sokole rozpocznie już w najbliższej przyszłości swą działalność. Po uchwaleniu wyrażenia podziękowań wiceprezydentowi p. Michalskiemu za skuteczne poparcie starań o udzielenie sali i przystąpienie do związku, dokonano wyborów.

Prezesa wybrano p. J. Neumana, zastępcą jego p. L. Bratkowskiego. Następnie w skład wydziału wszedł pp. A. Buczak, J. Chmieliński, Włódz. Chomiczki, J. Domrzałek, Fr. Ogórka, dr. S. Korytko, dr. Z. Leńko, a G. Ogór-

dziński, Winc. Pieguszewski, A. Podowski, T. Przybyłowicz i Jul. Mikosiński. W końcu dokonano wyboru członków sądu honorowego, komisji rewizyjnej i delegata do związku.

Sprostowanie. W feljtonie p. t. „Początki parlamentarysty w Rosji”, umieszczonym na czwartej stronie wczorajszego wydania popołudniowego zaszło kilka omyłek, z których dwie najważniejsze prosimy sprostować. Pierwsza odnosi się do szpalty 2, w której przy wyciszeniu ilości deputowanych opuszczono słowo: „wolni chłopcy mieli 50 reprezentantów”, druga zaś odnosi się do szpalty piątej ustęp drugi, w którym przed słowami „tych zgromadzeń” należy dodać wyraz „zaniechania”.

Pobicie. Józef i Piotr Perdułow, zaczalwszy się w sieni domu przy ul. Szpitalnej, napadli na mieszkającego tam robotnika Józefa Jägera, którego ciężko pobili, zadając mu rany na głowie i twarzy, poczem zbiegli. Pobitego opatrzyła stacja ratunkowa.

Dobra tłumackie. Znane z głośnych spraw procesowych dobra tłumackie zmieniły właściciela. W drodze dobrowolnej sprzedaży przeszedł sam Tłumacz za cenę 950.000 kor. na własność p. Władysława Dolaisa, notariusza w Jordanowie. Nadoróżną nabył dr. Haczewski, adwokat z Kołomyi, Łakutki zaś i Emilów p. Ehrenbrod, były właściciel Chlebiaczyna. W ten sposób rozwiązana została ostatnie afera tłumacka, w rezultacie dla dotychczasowego właściciela p. Jähna korzystnie. Otrzymał on bowiem z ceny kupna, po strąceniu długów, przeszło 400.000 koron gotówką. Nowonabywcy objęli już dobra w posiadanie fizyczne.

Samobójstwo. W Jarosławiu zastrzelił się porucznik 40 p. p. Józef Lauterbach. Przyczyną samobójstwa dług w kwocie 500 koron, którego Lauterbach nie mógł zapłacić, a wierzyciel groził doniesieniem do pułku. Samobójca liczył 27 lat i pochodził z Czech.

Wypadek na kolei. Włościanin Seńko Hawdysz z Ostrowa, mimo iż rampa nr. 6 na przestroni między Samborem a Kranzbergiem była zamknięta, usiłował onegdaj przejechać torem. Zaledwie jednak znalazł się na torze kolejowym, nadjechał pociąg ciężarowy, który rozbił wóz na drobne drzazgi, Hawdyszyn zaś, wypadając z wozu, odniósł tylko nieznaczne obrażenia cielesne.

Zamach morderczy. Donoszą z Borysławia, iż onegdaj dokonano tam zamach morderczy na żandarm Wypiańskiego, którego śmiertelnie postrzelono. Zamach ten, jak nas informują miał być zemstą, że Wypiański przychylił się do wyśledzenia sprawców podpalenia szybów naftowych podczas strejku.

Brak depesz warszawskich. Z Krakowa donoszą, że dnia wczorajszego do południa nie nadeszła do Krakowa ani jedna depesza telegraficzna z Warszawy, nietylko dziennikarska, ale nawet zwykła, prywatna lub kupiecka. Dotychczas nie znany powód tego niezwykłego faktu wstrzymania urzędowania biura telegraficznego w Warszawie.

Za poległych w wojnie japońskiej Polaków odbyło się w Warszawie onegdaj w kościele pofranciszkańskim, przy ulicy Zakroczymskiej, o godzinie 11 przedpołudniem nabożeństwo żałobne. Mszę świętą poprowadził wigilję żałobną, śpiewane w pobliżu ustawionego na środku świątyni katafalku oświetlonego.

Krwawy dramat w Warszawie. Z Warszawy donoszą, że artysta rzeźbiarz p. Franciszek Ksawery Dunikowski, który we środę zastrzelił artystę malarza, Wacława Pawliszaka, został po złożeniu kaucji 2000 rubli wypuszczony z więzienia. Grono przyjaciół śp. Wacława Pawliszaka zajęło się sprawą zabezpieczenia wychowania sieroty po zmarłym, trzyletniej córeczki.

Filje „Ostmarkenvereinu” zakładają hakatyści w miejscu kapielowym Sopotach. Stali mieszkańcy Sopot, właściciele domów, kupcy i rzemieślnicy burzą się z tego powodu na hakatystów, bo obawiają się, że odstraszą tem wielu gości kąpielowych Polaków, mianowicie z Królestwa Polskiego.

Tytuł na sprzedaż. W nrze 32 *Berliner Tageblattu* z dnia 18 stycznia jest w trzecim dodatku następujący anon:

„Mariage. Ein junger, hübscher poln. Edelmann, Träger eines alten historischen Namens u. Besitzer eines grösseren Güterkomplexes, sucht eine Lebensgefährtin mit ca. 100000 M. Mitgl. ft. Etwalge Offert. mit Photogr. erbittet unter J. O. 5441 an die Exped. d. Bl. Berlin SW. Discret. Ehrensache”.

Wyraźnie nie mógł ów pan postawić się z własnej woli pod pogięciem opinii polskiej Motywu tego własnego pohańbienia się dopatruje się *Lech* w tem, iż ów „polski szlachcic” przyjechał pewnie wprost z Monaco po większej kampanji ruletowej, po której mu jeszcze tyle zostało, że mógł podobny inserat zapłacić.

Samobójstwo. W Wiedniu odebrał sobie życie inspektor straży ogniowej Bogdanowicz, prawdopodobnie w przystępie szalu.

Ucieczka defraudanta. Z Budapesztu donoszą, iż dyrektor batifardzkiej Kasy oszczędności Albert Topelcz, uciekł zdefraudowany 200.000 koron. Pieniądże te przegrał na giełdzie.

Humbertowa. Z Paryża donoszą, że głośna Teresa Humbertowa leży ciężko chora w szpitalu więziennym w Rennes. Zacięcie jej umysłu wzmagą się coraz bardziej.

Katastrofa w kopalni. Z Londynu telegrafują, że w kopalni węgla „Elbe” kolo Gorterton wydarzył się onegdaj wybuch gazów, przyczem 7 górników straciło życie, a 15 odniosło rany, z tych 2 ciężkie.

Śmierć od śniegu. Z Trewiglio w Lombardji telegrafują, że zapadł się pod ciężarem śniegu dach domu wiejskiego, przyczem 6 osób straciło życie.

Nową grootę stalaktylową odkrył turysta Perko we wsi Murkowszczyzna w Istrii. Ciągnie się ona na przestrzeni kilku kilometrów.

Zmiana mieszkania. Dr. Mieczysław Sołtyś i mieszka obecnie przy ul. Sienkiewicza 3, za hotelem Żorza.

Kalendarz „Smigusa” na r. 1905. ozdobiony przeszliłcniemi ilustracjami, odznaczający się bogatą częścią literacką, oraz wyczerpującymi i dokładnymi działami informacyjnymi, mogą nabywać prenumeratorem *Ziennika polskiego*

po wyjątkowo niższej cenie 70 hal. (35 ct.) wraz z przesyłką pocztową; kieszonkowy zaś kalendarzyk „Smigusa” po 12 hal. 10 ct.) z pocztową przesyłką 24 hal. (20 ct.).

* Z Tow. politechnicznego we Lwowie. Zgromadzenie tygodniowe, odbędzie się we środę dnia 25 stycznia b. r. o godzinie 7 wieczorem w lokalu Tow. przy ul. Chorażczyzny 17, I. p.

* Ważne zgromadzenie członków „Kola im. T. Kościuszki T. S. L.” odbędzie się w sobotę dnia 28 stycznia b. r. w lokalu Kola (Lindego 1. 7) o godz. 6 wieczorem.

* Wieczorek wełniany Stow. rządowych funkcjonariuszów kancelaryjnych odbędzie się w sobotę dnia 4 lutego b. r. w sali „Domu narodowego”.

Składki na cele użyteczności publicznej lub narodowej. Dla biednego chłopczyka, sieroty bez ojca i matki, złożył pp. B. 20 kor., N. N. i kor., J. B. z Bolechowa 2 kor.

Na przytulisko Brata Alberta, p. M. K. 2 kor.

NOTATKI

literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś we wtorek, „Lekkomyślna siostra”, komedia w 4 aktach Włodzimierza Pezryńskiego.

Jutro w środę, „Dziewczyna z fioletkami”, operetka w 3 aktach z prologiem J. Hellmesbergera.

We czwartek, po raz pierwszy, „Legenda” w 2 aktach Stanisława Wyspiańskiego. Gościnny występ p. Wandy Siemaszkowej, artystki teatrów warszawskich.

W piątek, „Legenda”. Gościnny występ p. Wandy Siemaszkowej.

W sobotę, „Legenda”. Gościnny występ p. Wandy Siemaszkowej.

W niedzielę, popołudniu o godzinie 3 1/2, „Betleem polskie”, jasełka w 3 aktach, przez Lucjana Rydla, muzyka Michała Świerzyńskiego.

Z teatru krakowskiego. Dnia 24 bm. rozpoczęła w teatrze krakowskim szereg występów gościnnych znany artysta teatrów warszawskich p. Mieczysław Frenkel.

W porozumieniu z autorem, dyrektor teatru krakowskiego p. Kotarbiński, dokonał opracowania i układu scenicznego pięknego poematu dramatycznego Jana Kasprowicza „Uczta Herodjady”, która grana będzie przy końcu przyszłego miesiąca z nową wystawą. Do tekstu dramatu zostały wcielone niektóre sceny z poematu Kasprowicza „Na wzgórzach śmierci”.

Wiadomości fotograficznych wyszedł zeszyt 2, zawierający, jak zwykle, mnóstwo artykułów fachowej treści i jako dodatek artystyczny trzy reprodukcje zdjęć amatorskich.

Ruś bukowińska.

Czerniowce 21 stycznia.

(A/f) Przy znacznym udziale publiczności odbyły się wczoraj zapowiedziane przez nas obrady ruskich mężów zaufania w sali „Domu narodowego” pod przewodnictwem radcy wyższego sądu krajowego Jasinieckiego. Prof. Smal-Stecki przedstawił obraz akcji ruskiej i t. z. wolnościowego zjednoczenia w Sejmie, oddając wielkie uznanie dr. Koerberowi i bi. prez. kraju ks. Hohenlohe za ich życzliwość dla sprawy ruskiej.

Innego zapatrywaną był p. Mikołaj Wasilkow, który w Koerberze widzi urzędnika dla Rusinów nieprzychylnego, w Gautschu zaś wita człowieka, który przez wprowadzenie nowej pisowni ruskiej za czasów, gdy był ministrem oświaty, zdobył sobie uznanie i zaufanie Rusinów. P. Pihulak mówił o krywdach Rusinów bukowińskich na polu religijnem i żądał, ażeby „najwyższy czynnik” zajął się uregulowaniem tej sprawy w myśl słusności. Po licznych przemowach reprezentantów rozmaitych stowarzyszeń i instytucji uchwalono szereg rezolucyj.

Przedwzrostkiem uchwalono wyrazić postom ruskim uznanie i podziękowanie, dalej wyrazić ubolewanie z powodu ustąpienia dra Koerbera i przez odpowiednią deputację wyrazić mu podziękowanie za życzliwość jaką okazywał dla bukowińskich Rusinów. Uchwalono następnie wyrazić najwyższe uznanie b. prez. kraju Hohenlohemu i skonstatować, że zainaugurowana przez niego polityka ma w obecnym szefie kraju p. Bleylebenie należytego wykonawcę. Wezwano postów ruskich na Bukowinie, ażeby z postami ruskimi w Galicji zostali i nadal w najściślejszym kontakcie i w. pólnie z nimi pracowali nad zmianą ustawy wyborczej. Co do Gautscha, to w zasadzie oświadczone, że z zaufaniem dla niego, ale dodano zastrzeżenie tej treści: „W każdym razie oczekiwać należy na stanowisko, jakie zajmie on wobec rusko-galicyskich braci”.

Wreszcie uchwalono domagać się rozdziału dyceyji na rumuńską i ruską.

Rewolucja w Petersburgu.

Lwów 24 stycznia.

Stolicę carów, która z powodu strejku tonęła w ciemnościach, gdyż nie paliła się tam ani jedna lampa gazowa, ani elektryczna, rozświetliła wczoraj krwawa luna pożaru, wznieconego na kilkunastu punktach miasta przez robotników. W blasku tej lamy, tem straszniej i krwawiej wyglądały plamy krwi przelanej przez ludność robotczą, plamy krwi, którą zabarwił się śnieg na ulicach Petersburga i nasiąkły ściany domów.

Spokój nie zapanował. Rzeź onegdajsza nie przeraziła demonstracyjnych tłumów, nie spełniły się przewidywania władz wojkowych, iż dana w niedzielę nauzka raz na zawsze odcyfu tłumy od demonstracji, bo i wczoraj zaburzenia trwały w dalszym ciągu i na Newskim Prospekcie znów przyszło do starcia, znów żołnierze dali ognia. Leżąc tłum teraz gwałtem odpowiada na gwałt. Zdobywa szturmem magazyny broni, zdobywa dynamit i będzie szerzył nim strasne spustoszenia. Z okolic Petersburga spieszą ku niemu posilki, miastem całym wstrząsa tak straszna rewolucja, jakiej Europa jeszcze nie widziała. Część robotników w sile 30.000 ludzi, jak donosił telegram, ciągnę do Carskiego Sioła, aby tam demonstrować.

Robotnicy są zdecydowani na wszystko, nie chodzi im już o ich życie, lecz o pomśczenie tych, którzy polegli w niedzielę. Sytuacja jeszcze się pogorszy, gdy nadejdą telegramy z prowincji o wybuchu rozruchów, a liczne są wiadomości, że rozruchy takie w największych miastach Rosji wybuchną.

Z zajęć, które się na ulicach Petersburga rozegrały dnia wczorajszego, nie mamy jeszcze dokładnych sprawozdań, ale, jeśli służyć się wiadomością, iż demonstrujący używali dynamitu, to wieści te mogą być straszne. Wskutek eksplozji mogą zginąć setki mieszkańców Petersburga, zupełnie w ruch ten nie wmiessane.

Skutki rewolucji Rosja zaczyna już fatalnie odczuwać. Na giełdach spadły jej papiery i walory, a francuscy finansjści, którzy dotychczas tak łatwo pożyczali Rosji pieniądze, widząc teraz, jakie w niej panuje wrzenie, z pewnością kieszeń swych nie otworzą i Rosja nie będzie mogła dostać nowej pożyczki, której tak bardzo potrzebuje do dalszego prowadzenia wojny. Również nie będzie mógł car wysłać na daleki Wschód więcej wojsk, bo będzie musiał trzymać je do walki z wrogiem wewnętrznym.

W ciągu nocy i dziś rano otrzymaliśmy następujące telegramy:

(Telegr. „Ziennika Polskiego”)

Berlin. (Tel. w.). Z Petersburga telegrafują tu: Cały ogrom scen onegdajszych nie da się jeszcze objąć w tej chwili. To pewnem jest, iż podczas niedzielnych rozruchów zginęło najmniej 2.000 ludzi, a ranionych jest przeszło 5.000. Większa część poległa od strzałów, bądź karabinowych, bądź artylerzyckich. Artylerja strzelała kartaczami, które z tłumów wyrzucały szeregi całe i kładły trupem na miejscu. Wypadki, w którychby demonstranci występowali wobec wojska zaczepnie, można policzyć na palcach. Większa część demonstrantów poległa w ten sposób, że po pewnej przestrożce, gdy tłum się nie rozchodził, a party przez dalsze szeregi maszerujących, rozciął się nie mógł, dawano salwy.

Na 30 ogółem punktach miasta strzelano, a w każdym z tych punktów widziano można było całe masy trupów i ranionych. W szpitalach wszystkich panuje wielkie przepełnienie. Rannych, których nie zdołano pomieścić w szpitalu, mimo 17 stopniowego mrozu, umieszczano na podwoziach w prowizorycznych namiotach. Około 500 rannych zmarło w ciągu dnia onegdajszego i wczorajszego nocy. Grzebanie zmarłych odbywa się w grobach masowych, pod eskortą wojskową, aby przeszkodzić demonstracjom.

Niedzielną masakrą demonstrantów przez wojsko wcale nie uspokoiła tłumów, owszem, jeszcze bardziej je wzburzyła. Liczba strejkujących ciągle wzrasta. Podają liczbę ich na 150.000. Prawie nie ma warsztatu, w którymby nie ustała praca; wszyscy robotnicy strejkują. Policja zachowywała się biernie przy szturmach na fabryki, tak, że robotnikom strejkującym łatwo przyszło zmusić swych towarzyszy do zaniechania pracy.

Wczoraj przybyli delegaci robotników z rozmaitych miast i centrów fabrycznych w Rosji, aby się porozumieć z przywódcami petersburskimi. W najbliższych dniach oczekują wybuchu strejków generalnych w Moskwie, Libawie i Kijowie.

Petersburg. (Tel. w.). Korespondenci tutejsi na zapytanie, wystosowane do władz o liczbę zabitych i ranionych, nie otrzymują żadnej odpowiedzi, również zarządy szpitalne odmawiają wszelkich informacji, widocznie wskutek wydanego z góry rozkazu.

Berlin. (Tel. w.). Z Łodzi donoszą, że robotnicy tamtejsi przygotowują strejk generalny, który wybuchnie za kilka dni. W Warszawie wzmożono załogę.

Petersburg. (Tel. pryw.) Policja wezwła wszystkich dworkników (stróżów kamienicznych), aby podali jej spis wszystkich osób, które w niedzielę nie powróciły na noc do domów.

Berlin. (Tel. w.). Korespondent *Berliner Ztg.* nadesłał z Petersburga następujący telegram: Jest mi wręcz niemożliwym opisać te straszne wrażenia, które wczoraj przeżyłem. Podczas całego dnia wczorajszego, od godz. 8ej rano do 7ej wieczorem, na przestrzeni 32 kilometrów kwadratowych, tratowano i znęto pałaszami bezbronną ludność. Wszędzie, kądby przechodził, widziałem całe sterty trupów i rannych. Było to pobojuwisko, ale o wiele gorsze, niż na wojnie, bo tu padały ofiary bezbronne; nie była to walka wroga uzbrojonego z wrogiem uzbrojonym. Gdy piszę ten telegram, patrzę na blade, przez ból wykrzywione trupy, w uszach brzmia mi jęk tłum, siekanego szablami i tratowanego przez kopyta koni.

Popołudniu w niedzielę przechodziłem przez Wasilewski Ostrów, wzdłuż prawego brzegu Newy. Ujrzałem grupę robotników, którzy szli spokojnie i uroczystie ku pałacowi Zimowemu. Nagle z bocznej uliczki wypadł oddział konnicy i bez wszelkiego ostrzeżenia, lub wezwania tłumów do rozejścia się, pociął na prawo i lewo ptać szablami. Kto nie padł od pałasza, ten zginął pod kopytami koni. Spadł właśnie świeży śnieg i cały krwią się zabarwił na czerwono. Podnieść trzeba, iż wszyscy robotnicy szli spokojnie i uroczystie, ufnie w to, że car ich przyjmie i próśb ich wysłucha. Niestety, doznali tak straszego zawodu.

Berlin. (Tel. w.). Korespondent petersburski *Local Anzeigera* telegrafuje: Widziałem rzeczy tak straszne, o jakich pojęcia nawet nie miałem, patrzyłem na rzeczy takie, których, daj Boże, obym nigdy więcej nie widział. My dziennikarze staliśmy się teraz tutaj korespondentami wojennymi dla strasznej i krwawej wojny domowej. Widziałem krew, strumieniami płynącą po zlodowaciałym śniegu, widziałem, jak policja rzucała się na bezbronną tłum, siecząc go pałaszami i strzelając do niego z rewolwerów. Widziałem długie szeregi ludzi padających od strzałów kartaczowych. To nie re-

wolucja, lecz rewolucja, i to najstraszniejsza rewolucja.

Londyn. (Tel. w.). Dzienniki tutejsze podają, iż podczas niedzielnych zajęć zginęło 2200 osób, a ciężko ranionych jest 7600 osób. Lekko ranionych nikt nie policzy, gdyż kto mógł dowleć się do domu, ten uciekał.

Z Petersburga donoszą, iż robotnikom udało się zdobyć około 100 rur dynamitowych. Panuje tam wielkie przerażenie, gdyż obawiają się ze strony robotników zamachów dynamitowych.

Petersburg. (Tel. w.). Demonstranci nie tylko nie stracili z powodu niedzielnych zajęć odwagi, ale oświadczyli, że wszyscy gotowi są umrzeć, a walczyć będą dalej o wolność ludu rosyjskiego. Niedzielne strzały nie zażegnały burzy, szaleć ona będzie z większą jeszcze gwałtownością, gdyż robotnicy zaopatrzeni są w broń. Największe oburzenie zwraca się przeciw wielkim księżom, którym przypisują winę uporu cara.

Paryż. (Tel. w.). Dzienniki tutejsze donoszą, że wśród wojska wielu oficerów i żołnierzy jest zabitych i wielu ranionych przez strzały rewolwerowe.

Londyn. (Tel. w.). Dzienniki tutejsze stwierdzają, iż w 30 punktach miasta przyszło do starcia między robotnikami a wojskiem, a przy niektórych starciach wojsko dało po kilka salw.

Berlin. (Tel. w.). 30 000 robotników petersburskich maszeruje na Carskie Sioła. Obawiają się, że wojsko nie zdoła ich powstrzymać.

Paryż. (Tel. w.). *Echo de Paris* donosi, że jeden oddział piechoty marynarki odmówił posłuszeństwa i nie chciał strzelać do ludu. Cały oddział ten aresztowano i zatrzymano w koszarach.

Petersburg. Wczoraj wieczorem panowała także zupełna ciemność, gdyż nie świecą się ani lampy gazowe ani elektryczne. Tramwaje nie kursują. Sklepy są pozamykane.

Petersburg. (Tel. w.). 23 stycznia. Wczoraj (poniedziałek) wieczorem na Newskim Prospekcie przyszło znów do starcia. Niektóre ulice od niedzieli jeszcze zamknięte są drucianymi plecionkami. W rozmaitych punktach miasta słychać było wczoraj wieczorem salwy karabinowe. Słychać, że po za miastem zbierają się robotnicy, przeciw którym wyruszyło wojsko.

Petersburg. (Pet. agencja telegraficzna). W niedzielę o godz. 11 w nocy po wybijano szczyby w domach wzdłuż linii od mostu czerniowskiego aż do mostu Anickowa. Wybito też szczyby w pałacu w ks. Sergiusza, a także w wielu domach na Prospekcie Newskim.

Petersburg. (Pet. agencja telegr.) Na Newskim Prospekcie przyszło wczoraj (poniedziałek) wieczorem ponownie do starcia tłumy z wojskiem. Wojsko dało ognia.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.). Czwarty cywilny oddział zawiesił wczoraj swoje obrady, gdyż adwokaci oświadczyli, iż nie mogą spełniać swoich czynności wobec panujących w mieście stosunków.

Petersburg. (Tel. w.). W domach, którym światła elektrycznego dostarcza firma „Helios”, zgasty wczoraj popołudniu nagle wszystkie światła, gdyż robotnicy tej fabryki przyłączyli się do strejku.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.). Carowa wdowa odjechała wczoraj do Carskiego Sioła.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.). Według zeznań naocznych świadków, O. Gapon, który brał udział w pochodzie robotniczym, nie został raniony. Liczbę uczestników tego pochodu obliczają na 15.000. Między uczestnikami było dwu duchownych, z tych jeden w kapie i z krzyżem w ręku. W tłumie, jak w procesji, niesiono obrazy świętych, chorągwie i portret cara. O. Gapon szedł w zwykłej sutannie, zamierzając kapę ubrać dopiero przed gmachem Rady państwa, skąd spodziewał się bez przeszkody, przez plac Morskoje, dostać się przed pałac Zimowy.

Tłum szedł naprzód, śpiewając chorąg: „Boże ochraniaj lud twój i bądź ku wspomnieniu naszego prawosławnego cara”. Gdy wydano komendę: „dymia” i gdy padły salwy na lud ze strony wojska, obrazy świętych i portret cara zostały podziurawione kulami, a duchowny, idący na czele pochodu, odniósł ranę. O. Gapon, który wraz z innymi padł na ziemię, czołgając się, dostał się do najbliższego domu, gdzie przebrał

Berlin. (Tel. wł.) Jedną z grup robotniczych zdobyła wczoraj skład amunicji, znajdujący się tuż pod miastem i zbudowała barykadę. Robotnicy są w posiadaniu bomb. Na Wasilewskim Ostrowie miały wczoraj rzucić 4 bomby między wojsko i wyrzadzili w jego szeregach straszne spustoszenia.

Rząd zakazał sprzedaży nafty, gdyż robotnicy skupowali ją, aby podpalić miasto.

Paryż. (Tel. wł.) Do Temps donoszą z Petersburga, iż fabryka papierosów „La Ferme” stoi w płomieniach.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem na podstawie depesz prywatnych, które otrzymały z Petersburga tutejsze pierwsze domy bankierskie, rozszła się pogłoska, iż w Petersburgu stoi w płomieniach, podpalony w kilku nastu miejscach przez robotników.

Petersburg. Wczoraj o godz. 11-tej w nocy ulice miasta były puste. Tylko na Prospekcie Woroszeńskim i na ul. Sadowaja wśród zupełnej ciemności poruszają się tłumy. Wszędzie widać maszerujące patrole wojskowe.

Restauracje i sklepy pozamykane.

Petersburg. (Petersb. agencja.) 40 radnych miejskich uchwalilo uczynić na najbliższym posiedzeniu rady miejskiej wniosek wysłania do rządu prośby o wydanie zarządzeń celem ochrony ludności wobec rozruchów.

Londyn. (Tel. wł.) Dzienniki donoszą, iż wczoraj o godz. 1/2 9 rano jakąż niewymienioną wysoką osobę, (jednego z wielkich księży? — Przep. Red.), jadącą w sankach przez miasto, tłum zatrzymał i zmusił ją do tego, aby wysiadła z sanek i przeprosiła ludność za popełnioną zbrodnię. — Gdy owa osoba odmówiła, oplawno ją i obito, a następnie puszczono wolno.

Petersburg. (Tel. wł.) Wszystkie teatry zostały na czas nieograniczony zamknięte.

Wczoraj również nie wyszły żadne dzienniki.

Znany pisarz rosyjski, Maksym Gorkij, był wczoraj na posłuchaniu u ks. Mirskiego. Do faktu tego przywiązują pewną wagę.

Londyn. (Tel. wł.) Według nadeszłych tu wiadomości, w rozmaitych częściach miasta przewodniczący robotników wygłosili wczoraj mowy, w których otwarcie wzywali do rewolucji. Deputacja robotników, która udała się do koszar, ażeby zaprestestować przeciw użyciu broni przeciw masom robotników, została przyjęta najhalkami.

Petersburg. (Tel. wł.) Władze nie podają żadnej wiadomości o liczbie rannych i zabitych podczas niedzielnej demonstracji. Nawet szpitale obsadzono wojskiem i zakazano odwiedzin chorych krewnym.

Zamach na w. ks. Sergiusza.

Paryż. (Tel. wł.) Z Petersburga donoszą, iż wczoraj urządzono zamach na w. ks. Sergiusza, którego w Petersburgu uważają za złego ducha cara. Blższych szczegółów o zamachu niema.

Ucieczka cara.

Paryż. (Tel. wł.) Z Petersburga donoszą, że nieprawdą jest, jakoby rodzina carska myślała o ucieczce do Libawy. Car pozostaje w Carskim Siole strzeżony przez pułk kozaków.

Paryż. (Tel. wł.) Rozeszła się tu wczoraj pogłoska, na podstawie której z depesz prywatnych z Petersburga, że car wysłał rodzinę swoją do Peterhofu, a sam pozostał w Carskim Siole. Car wypytywał się wczoraj tylko o to, jakie wojsko ochrania go w Carskim Siole, i jakie oddziały wysłano przeciw robotnikom, o liczbę zaś zabitych i rannych wcale się nie troszczył.

Zebrań w Petersburgu.

Berlin. W sobotę odbyło się bardzo liczne zebranie inteligencji petersburskiej. Zgromadzenie to uchwalilo wybrać komitet, celem zbierania składek na rodziny robotników. Rozdział składek polecono towarzystwu opieki nad więźniami i wygnancami politycznymi.

Berlin. Wedle doniesień z Petersburga, w niedzielę wieczorem odbyła się narada znacznej liczby literatów, celem omówienia sposobu zapobieżenia rozlewowi krwi. Uchwalono wysłać deputację do ministra spraw wewnętrznych ks. Mirskiego z prośbą, iżby spowodował cara do przyjęcia znanej petycji robotniczej, z którą demonstranci szli przed pałac zimowy.

Do deputacji należał między innymi głosny autor Maksym Gorkij. W urzędowym jednak mieszkaniu ministra spraw wewnętrznych oświadczonego deputacji, że ministra niema w domu, i odesłano deputację do pomocnika ministra spraw wewnętrznych. Ten jednakże przybył oświadczył, że nie może przyjąć petycji, że nie może się mieszać w sprawy, należące wyłącznie do ministra spraw wewnętrznych, ale może jedynie poprosić go, ażeby deputację przyjął. — Istotnie Witte odniósł się z tą prośbą do ks. Mirskiego, który jednakże jej odmówił.

Petersburg. Wczoraj odbyła tutejsza inteligencja szereg zgromadzeń, na których wyrażono sympatię dla ludności. Wiele osób z inteligencji zmuszało wczoraj kupców na Newskim prospekcie do zamykania magazynów na znak sympatii dla ludności. W znacznej części Newskiego prospektu panują ciemności, ponieważ zakłady elektryczne nie funkcjonują. Panuje wskutek ciemności straszny tłok. W jednym miejscu usiłowano rozbić i plądrować sklepy.

Groźny ruch strajkowy w Moskwie.

Moskwa. Po części przesadzono wiadomości prywatne o onegdajszych zajściach w Petersburgu wywołały tu formalną panikę. Tutejsza filja Petersburskiej agencji była w obłączeniu. Wszyscy żądali wyjaśnień o prawdziwym stanie rzeczy. Wzburzenie ciągle ro-

sło. Na 26 bm. obawiają się powszechnego strajku. Przewodzącym dorożkarze mają przyłączyć się do strajku.

Moskwa. (Petersb. agencja.) Wczoraj w nocy do 3 popoł. zastreżono 1000 robotników w fabryce „Bromley”. Strajkujący naklaniają innych do bezbrojności. O g. 5 popoł. wtargnęli strajkujący do drukarni Sytena, gdzie również wstrzymana praca.

Moskwa. (Petersb. agencja.) Robotnicy w wielu tutejszych brykach rozpoczęli strajki.

Moskwa. (Tel. pryw.) Policmajster tutejszy wydał rozkaz, aby wszystkie szynki zamknięte były z nastaniem zmroku. Wszystkie zgromadzenia na ulicach są surowo zakazane.

Srodki ostrożności na granicy.

Berlin. (Tel. wł.) Z Petersburga donoszą, że na granicy zastrzeżono rezerwę celną, ażeby uniemożliwić przemycanie dynamitu i innych materiałów eksplodujących.

Co będzie dalej?

Berlin. Profesor rosyjskiego prawa karnego, dr. Michał Reusser w rozmowie z pewnym dziennikarzem oświadczył, że pierwszym następstwem niedzielnych zaburzeń będzie zbrojne powstanie. Należy liczyć się z okolicznością, że część wojska bezwarunkowo nie będzie strzelać do ludu. Profesor podniósł, że nie dowierzano nawet jednemu z pułków gwardji. Wynika to jasno już z tego, że zawezwano 18 korpus armji z Rewla. Zapewniał dalej prof. Reusser, że wie sam o jednym pułku piechoty gwardji, którego nazwy nie wymienia, a który pod żadnym warunkiem nie da się uzyć przeciwko rewolucji. Zdaniem prof. Reussera, car swoim postępowaniem sam podkopał samowładztwo.

Dyktatorzy.

Petersburg. (Tel. wł.) Komendant miasta gen. Wasilczukow powołał na rodzaj dyktatorów generała Sacharowa i oberpolicmajstra Fullone. Obaj ostatni podpisali odezwę, w której, jakby celem ironji, gratulują dobrze myślącym obywatelom, że nie dali się uwieść, podnoszą, iż wojsko spełniło tylko swój obowiązek w obronie cara i znieławzonej przez niegojnych kapłanów religij.

Kat w mundurze.

Petersburg. (Tel. wł.) Komendant wojskowy w Petersburgu w. ks. Włodzimierz, który wydał rozkaz strzelania do tłumów, urodził się w roku 1847 jako trzeci syn cara Aleksandra II. W roku 1886 został mianowany generałem konnicy, a w roku 1890 w dziwny sposób został prezydentem Akademji sztuk pięknych, później był gubernatorem na Kaukazie.

Prasa czeska a rewolucja.

Praga. (Tel. wł.) Poraz pierwszy i prasa czeska występuje przeciw caratowi. *Narodni Listy* piszą, że dzień onegdajszy jest dniem bolesnym dla całej Słowiańszczyzny, bo musi stworzyć on rozdział pomiędzy Rosją, urzędową a wszystkimi Słowianami.

Wyjazd terrorystów rosyjskich do Rosji.

Zurich. (Tel. wł.) Terrorysty rosyjscy, zamieszkali w Szwajcarii, przed kilku dniami odjechali tajemnie do Rosji.

Rewolucja a giełda.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wypadki w Petersburgu wywarły na wszystkie giełdy ogromne wrażenie. W Wiedniu, gdzie walorów nienotują, spadły wszystkie inne walory.

W Berlinie renta rosyjska spadła o 1%, a walory rosyjskie o znaczne sumy. W Paryżu renta rosyjska spadła o 2 proc., a niektóre walory rosyjskie o kilkadziesiąt franków. Tak np. akcje sosnowickie spadły z 1540 franków na 1400 franków.

Wrażenie za granicą.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wypadki w Petersburgu usposobiły tutejszą opinię publiczną wrogo przeciw Rosji, czemu wyraz daje też cała tutejsza prasa. W kawiarniach o niczem nie mówiono, tylko o rewolucji i z rąk wrywano sobie dzienniki z wiadomościami z Petersburga.

Wielkie oburzenie wywołał wszędzie fakt, iż wojsko strzelało do bezbrojnego ludu. Tutejsza ambasada rosyjska oświadcza, iż dotychczas nie otrzymała ani jednej depeszy o onegdajszych zajściach.

Londyn. (Tel. wł.) Cała prasa jednogłośnie potępia rząd rosyjski. *Daily Chronicle* pisze, iż cała odpowiedzialność spada na cara, który siedząc spokojnie w Carskim Siole, pozwala, aby wojsko mordowało jego naród.

Daily Telegraph pisze, że dzień onegdajszy jest dniem hańby dla domu Romanowów.

Londyn. (Tel. wł.) Gmachu ambasady rosyjskiej strzeże straż policyjna, bo obawiają się tu zamachu na ambasadora ze strony bawiących tu Rosjan.

Wojna Japonji z Rosją.

(Telegr. „Dzien. Polsk.”)

Tokio. Admiral Kamimura opuścił Szimban, aby znów połączyć się z flotą. — Słychać, że eskadra wladystocka, po przeprowadzeniu naprawek, gotowa jest każdej chwili do wypłynięcia. Flota japońska przygotowuje się do drugiego okresu wojny.

W Japonji pomieszczono dotychczas 300 oficerów i 17.511 żołnierzy rosyjskich z Portu Artura.

Oszustwa dra Orłowskiego.

(Z Izby sądowej.)

(Telefonem.)

Wiedeń. 24 stycznia.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wczoraj po pauzie odbywało się w dalszym ciągu przesłuchiwanie Orłowskiego. Oświadczył on, iż pochodzi z jednej z najstarszych rodzin polskich, która cały majątek swój poświęciła dla ojczyzny. Przodkowie jego brali udział w walkach narodowych i znajdowali się w otocze-

niu Kościuszki. On pozostał wierny tym tradycjom. Jego nieszczytnością było, że w Galicji uważano go za ojca antysemityzmu, gdy on występował tylko przeciw socjalistom. Ze jego działalność była skuteczna, dowodzi fakt, iż póki działał w Galicji, żaden socjalista nie był wybrany ani do Rady państwa, ani do sejmiku. Pracował dla państwa i społeczeństwa.

Kastory był często w Wiedniu, mógł więc łatwo przekonać się o jego stosunkach. Długi zaciągał, ale miał nadzieję szybko je pozwracać, gdyż miał się ożenić z pewną bogatą hrabianką. Później atoli małżeństwo to się rozszło. Zawsze starał się zapokoić swe długi. Dalej opowiadał szeroko o centralnym związku dla importu gal. przemysłu do Wiednia i o założeniu hotelu polskiego w Wiedniu. Oba te przedsiębiorstwa byłyby były bardzo rentowne. Na jego nieszczyście wybuchła wojna rosyjsko-japońska i jego przyjaciela w Warszawie nie mogli dostarczyć mu tych kapitałów, które mu przyrzekli. W końcu przyznaje, iż ma pół miliona długów.

Prokurator: Ponieważ pan ciągle powołuje się na rozmaite osoby, ale nie chce wymienić ich nazwiska, to muszę uważać pana za oszusta.

Orłowski: Nie mówisz pan tego z przekonania, lecz jako prokurator.

Prokurator: Nie, mówię to z przekonania.

W dalszym ciągu swych zeznań napada Orłowski na radę dyscyplinarną wiedeńskiej izby adwokatów i zarzuca jej stronniczość i niesprawiedliwość. Porównywa siebie z Dreyfusem.

Prokurator: Wyłudzałeś pan od rozmaitych kobiet to kauce, to pieniądze pod pozorem małżeństwa, z którą pan chciałeś się ożenić?

Orłowski: Ze wszystkimi (Wesołość.)

Całe popołudnie przesłuchiwało świadków. Świadkowie ci zeznają, że mieli rozmaite pretensje do Orłowskiego, które bądź już zostały zaspokojone, bądź nie. Od niektórych osób pobierał kaucje, lub ponosił je na drobne pożyczki, których potem nie oddał. Na urgency odpowiadał, że długi swe odda; do jednych mówił, iż otrzyma wkrótce spadek milionowy, do innych, iż wkrótce bogato się ożeni.

Na uczyniony z tego powodu przez przewodniczącego i prokuratora zarzut, Orłowski odpowiada: Jeżeli kto nie ma pieniędzy, to nie jest obowiązany tego ogłaszać. Jak nie mam pieniędzy, to jest mi obojętne, jakiej wymówki używam wobec wierzyciela.

Dalej świadkowie opowiadają, jak Orłowski dawał czekał na rozmaite banki, gdzie atoli tych, którzy prezentowali te czekki, wysławiano, gdyż Orłowski nie miał w tych bankach żadnego pokrycia. Również dawał czekał na pocztową Kasę oszczędności, choć dobrze wiedział, że czeków tych nie wypłaca, bo nie ma dla nich pokrycia.

Następnie odczytano szereg piśmiennych zeznań, a między nimi zeznania posła Świercińskiego, który zna Orłowskiego od małego dziecka i wystawia mu dobre świadectwo, gdyż miał bardzo dobre serce i był uczynny dla biednych. Zarzuca mu, że nie umiał gospodarować. Urządzał liczne zabawy w Towarzystwie „Ojczyzna”, a gdy się go świadek pytał, czy funduje jego na to wystarczająco, odpowiedział, że położenie finansowe jego na to mu pozwala.

Na tem rozprawę przerwano do dziś.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Przed Radą państwa.

Wiedeń. (Tel. wł.) Komisja parlamentarna czeskiego wspólnie z komisją parlamentarną Związku słowiańskiego odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem p. Pačaka. Omawiano położenie polityczne i uchwalono zająć wobec rządu stanowisko wyczekujące.

Wiedeń. (Tel. wł.) Na wczorajszym posiedzeniu klubu centrum przewodniczący dr. Kathrein przedstawił dzisiejsze położenie polityczne. Klub uchwalil popierać rząd w dążeniu do uruchomienia parlamentu.

Ruch wyborczy na Węgrzech.

Miskolcz. Wczoraj przybył tutaj prezydent gabinetu hr. Tisza celem wygłoszenia mowy kandydackiej i z dworca udał się pieszko do lokalu, gdzie się odbywało zgromadzenie. Po drodze jego i otaczających go liberalnych wyborców obrzucono kamieniami, lecz nikogo nie zraniono.

Hr. Tisza następnie wygłosił mowę kandydacką.

Austria a Serbia.

Kolonja. (Tel. wł.) *Koeln. Ztg.* mająca bardzo często informacje z wiedeńskiego ministerstwa spraw zewnętrznych, zamieszcza telegram z Wiednia, donoszący, że Austro-Węgry przystępują wobec Serbji do kroków represyjnych i zamkną swe granice dla jej wywozu.

Traktat handlowy z Niemcami.

Berlin. *Nord. Allg. Ztg.* pisze: Jak nam donoszą, sprawa rokowań z Austro-Węgrami postąpiła tak dalece, że lada dzień należy oczekiwać podpisania traktatu celnego.

Koniec marzeń konstytucyjnych.

Kraków. (Tel. pryw.) *Naprzód* drukuje otrzymany za pośrednictwem komitetu P. P. S. (Polskiej Partji Socjalistycznej) tajny dokument, mianowicie rozporządzenie rosyjskiego ministra spraw wewnętrznych, polecające władzom niedopuszczanie do zebrań, mających za cel naradzanie się nad reformami wewnętrznymi.

Dymisja ks. Mirskiego.

Kolonja. (Ros. ag. tel.) *Kölnische Ztg.* donosi z Petersburga pod datą wczorajszą: Z dobrze poinformowanego źródła słyhać, że rychło należy oczekiwać dymisji ministra spraw wewnętrznych, ks. Mirskiego, niewiadomo jednak, kto zostanie jego następcą.

Minister sprawiedliwości, Murawiew, ma zostać ambasadorem rosyjskim w Rzymie.

Zmiana gabinetu we Francji.

Paryż. Prasa na ogół niedość przychylnie powitała gabinet Rouviera. Dzienniki nacjonalistyczne i umiarkowane republikańskie niezadowolone są ze wstąpienia do gabinetu ministrów Bertheaux i Tomsona, oraz z tego, że Rouvier nie powołał nikogo z dysydentów partji radykalnej.

Choroba Pobiedonoscewa.

Petersburg. (Tel. wł.) Zły duch Rosji, oberprokurator najwyższego synodu Pobiedonoscew, zachorował niebezpiecznie.

Echo zamachu na cara.

Petersburg. (Peter. agen.) Komendant i najstarszy oficer baterji gwardji, która podczas Jordanu dała salwę, kapitan Dawidow i kapitan sztabowy Karczew, zostali wczoraj uwięzieni.

Sprawy naftowe.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wczoraj w Budapeszcie odbyło się posiedzenie zastępców austro-węgierskiego kartelu naftowego celem zatwierdzenia umowy z „Vacuum Oil Company”.

Strajk górników w Westfalji.

Berlin. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego, w dalszym ciągu dyskusji nad interpelacją o strajku górniczym, p. Brejski wywoził, że ruchu robotniczego nie można lekceważyć, przyczem powoływał się na straszny przykład w Petersburgu. Mowca oświadczył, że frakcja polska solidaryzuje się z robotnikami górniczymi i domaga się interwencji rządu przeciw „baronom knuta”. Także narodowo-liberalny poseł H-in i centrowy Spahn bardzo ostro występowali przeciw właścicielom kopalń, a w obronie ruchu robotniczego.

Następne posiedzenie odroczone do dzisiaj.

Pożar w Sebastopolu.

Sebastopol. Wczoraj o godzinie 7 rano po drugim sygnale fabrycznym, zwolującym robotników do pracy, w rozmaitych częściach warsztatu admiralicji wybuchł prawie równocześnie pożar. Cały dach budynku stanął w płomieniach. Pożar rozszerzył się niesłychanie szybko, tak, iż robotnicy oddziału modeli zdołali się tylko z trudnością wyratować, wyskakując przez okno na sąsiedni dach. Przyczyna pożaru nieznana. Szkoda wynosi kilkadziesiąt tysięcy rubli. W warsztatach tych było zatrudnionych 1500 robotników. Dzięki akcji ratunkowej udało się ochronić znaczną liczbę budynków portowych. Pożar zlokalizowano dopiero o godzinie 1 popołudniu.

Kronika z ostatniej chwili.

Mianowanie. Wiedeń. (Tel.) Minister spraw wewnętrznych zamianował wicesekretarza ministerjalnego dra Antoniego Zolla, starostą w Galicji.

Pogrzeb śp. E. Koerberowej. Wiedeń. (Tel.) Wczoraj przy udziale generalnego adjutanta cesarskiego hr. Paara, członków gabinetu i dygnitarzy, odbył się pogrzeb matki byłego prezydenta ministrów dra Koerbera.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń. 23 stycznia.

(fr.) Wypadki rosyjskie rzucają swój cień na wszystkie giełdy europejskie. Wszędzie zauważać można usposobienie niepewne i trwożne oczekiwanie tego, co najbliższa przyszłość przyniesie. Naturalnie, że tendencja kursów jest chwiejna, a notowania niższe. Dla tutejszej giełdy jednym z motywów zniżkowych jest także skandaliczna sprawa nowej pożyczki serbskiej, o której obiegają w prasie i na giełdzie prawdziwie fantastyczne pogłoski. Nawet osobę króla Piotra mieszają w wir kombinacji spekulacji cynnych, jako osobie interesowanego w tem, aby pożyczkę zaciągnięto w Wiedniu. Natomiast ministrowie jego i wybitni członkowie skupstwy mają swój interes w tem, żeby pieniądze pożyczono z Paryża i Berlina.

Ogłoszono już ostatecznie cyfry bilansu handlowego Austro-Węgier za rok ubiegły. Przedstawia się on smutno. Cała nadwyżka czynna zmalała do 24 milionów koron i jest o 228 milionów mniejsza niż była w r. 1903. Mianowicie eksport wynosił 2069, a import 2045 milionów koron.

Wiedeń. 23 stycznia. **Kursa giełdy wiedeńskiej.**

a) Losy procentowe: Austr. zakł. kr. z obli. p. z r. 1880 3 proc. 308 —, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 298 —, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 276 —, Węg. Banku hlp. po 100 zł. 4 proc. 276 —, Pożyczka serbska reit. po 100 r. 4 proc. 94 —, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilla) 5 zł. 2140, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 476 —, Ziary 40 zł. m. k. 164 —, Pożyczka m. Insbruku 20 zł. 79 —, Losy m. Krakowa 20 zł. 88 —, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 66 —, Ofen 40 zł. 168 —, Palfy 40 zł. m. k. 173 —, Czerny. krzyża austr. iow. 10 zł. 55 65, Czerny. krzyża węg. iow. 5 zł. 29 —, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 65 —, Salma 40 zł. m. kon. 218 —, Pożyczka salcburska 30 zł. 75 —, Tureckie obli. prem. kolej. po 400 fr. 132 50, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 528 —, — **Berlin** 23 stycznia. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 208 90, Staatsbahn 136 10, Diskont Komandit 188 —, Berliński Towarz. handl. 162 —, Laura 254 10, Bechum 234 —, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ruble za gotówkę 216 —, Kolej warsz.-wied. —, Kolej morza Śródziemnego —, Kolej Meridionalna 150 —, Losy tureckie 128 —, Renta włoska —, „Harpener” kopalnie węgla 208 25, Kolej Marlenburg-Mitawa —, Konsolidation —, Lombard 17 —, Kolej Henry 101 10, Niemiecki bank narodowy 129 —, Kanada Profered 130 80, Akcje żegluga hamburskiej 134 75, Warszawa krótke (Kurz Warschau) —, Huta „Donnersmark” 253 —, — **Berlin** 23 stycznia. Austrjackie banknoty 85 05, spirytus —, — **Paryż** 23 stycznia. 4 procentowa renta 97 87, marka 30 85, — **Frankfurt** 23 stycznia. Austrjackie kredyty 209 —, Kolej państw. —, Diskonto 188 80, Laura —, —

TEATR MIEJSKI WE LWOWIE.

We wtorek dnia 24-go stycznia 1905 r.

Lekkomyślna siostra

komedia w 4 aktach, napisał Włodz. Perzyński. O S O B Y:

Henryk Topolski, pre-słowic p. Feldman
Helena, jego żona p. Solska
Janek Topolski p. Nowacki
Władysław p. Kwiatkiewicz
Marja, żona Władysława, p. Bednarzewska
siostra Topolskich pna Janowska
Ada, kuzynka Topolskich p. Adwentowicz
Olszewski p. Czaki
Lokaj Rzecz dzieje się w Warszawie.
Początek o godzinie 7-mej wieczorem.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 23 stycznia 1905 roku.

HOTEL GEORGEA. Pokoje od 3 kor. Hr. W. Dzieduszycki z Jezupola. Hr. W. Mołodecki z Monasterysk. Hr. Koziebrodzki z Chlebowa. Dr. G. Schwarz z Berlina. J. Wężyk z Krakowa. W. Wiktor z Woli. N. Potworowski z Racza. S. Moysa z Rudnika. W. Serwatowski z Juszcza. E. Lange i K. Lauterbach z Wrocławia. Dr. A. Landes z Drohobycza. T. Łępkowski z Czaszyna. M. Banna z Budapesztu. K. Wajdowiczowa z Wojnicza. L. Łobaczewski z Zagorza. St. Lewandowski z Bełzca. A. Studziński z Bursztyna.

HOTEL EUROPEJSKI. R. Janicki z Berewicy. Z. Smalawski z Kopyczyniec. St. Younga i Z. Liszkowski z Nahaczowa. Dr. A. Strzelbicki z Czerniowiec. S. Podolski i J. Porębski z Borysławia. K. Morwicz z Brzezan. T. Polański ze Stok. P. Hiszau z Oedenburga. E. Blumberg z Hamburga. B. Czajkowski z Kowalówki. Dyr. M. Kodrębski ze Schnodnicy. E. Stanek z Bozen. Inż. Czecz z Przemysła. J. Grünfeld z Wiednia.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Bezpłatnie

otrzyma każdy „Rocznik finansowy” na rok 1905, kto nadeszle prenumeratę całoroczną 3 kor. 60 hal. na „Gazetę losową i Handlową” „Mercury”. W „Roczniku” wykazy wszystkich nieopodniesionych wygranych. Numera okazowe darmo. 52
Adres: Administracja „Merkurowo” w Krakowie, Rynek gł. 5.

Sanatorium zimowe w Krynicy

w willi pod „Trzema różami” pod kierunkiem

Dra Franciszka Xmetowicza

urządzone według wszelkich wymogów higieny. Czterdzieści pokoi ogrzewanych. Klimat przepyszny, urocz okolice dla wycieczek, doborowa czytelnia, gry towarzyskie, zabawy. Wikt doskonały i ob

Poleca się HOTEL FRANCUSKI

przy placu Marjańskim we Lwowie wozorowo urządzone 18 pokoje od 80 centów

Dla Pań Wykwintne upominki poleca 46 TLEN

Iwowska fabryka chemiczna KASETKI, zawierające mydła i perfumy. PERFUMY niezrównane o zapachu fiołkowy, heliotropu, lewkojki, Ylang-Ylang, konwalji i inne.

Reumatyzm - Gościec - Nerwobole i t. p. cierpienia usuwa w bardzo krótkim czasie przez pp. lekarzy polecany znakomity środek, zwany „Antirheumaticum”

Koleje wąskotorowe sprzedaje i wypożycza 4000 Węgierska Fabryka wagonów i maszyn, Towarzystwa akc. w Raab

Zastępstwo dla Galicji i Bukowiny EIFERMANN & Comp. Lwów - Drohobycz.

PARKIETY i posadzki deszczułkowe oraz wszystkie wyroby stolarskie jako to: drzwi, okna, krzesła, stolki ogrodowe i t. p.

Colosseum w pasażu Hermanów. Od 16 stycznia do 16 lutego nowy wspaniały program. Christyna Storch, subretka. Trupa C. Darnett, akrobaci. Marion Siga, śpiewaczka.

Nowość! Nowość! Kawa palona z własnego parowego palenia codziennie świeżo palona

Nowości w instrumentach samogrających z nutami do zmieniania od zhr. 15 145 w instrumentach z korbką do kręcenia od zhr. 550 KAUZYŃSKI & OBERSKI ul. Karola Ludwika 7 Lwów ul. Halicka 1. 6.

Ruch pociągów kolejowych obowiązujący z dniem 20-go lipca 1904 roku.

Table with columns for 'POCIĄG', 'Do Lwowa z:', 'Ze Lwowa do:', and 'Pociągi lokalne'. It lists train routes, departure times, and destinations like Kraków, Warszawa, and various regional stations.

UWAGA: Pora nocna oznaczona jest ramkami - Czas środkowo-europejski jest późniejszy o 45 minut od czasu lwowskiego.

Przesyłki do Dory. W dotychczasowych postanowieniach co do uprawnień ekspedycyjnych dla przystanku „Dora” na linii Stanisławów-Woronienka mianowicie co do przyjmowania do transportu kolejowego osób i pakunków podróżynych za opłatą późniejszą, do ograniczonego przyjmowania i wydawania drobnych przesyłek towarowych

Zarząd pasieki Antoniego Kraińskiego w Jeżerzanach ad Czortków, wysłał wyborny kuracyjny lipowy miód w 5 kil. blaszankach, wszystko opłatnie po cenie 7 kor. i miody pitne i owocowe, odszczególnione na kilku wystawach w 5 kil. blaszankach w cenie od kor. 6.20 do kor. 6.80.

Ogłoszenie konkursu. Prezydium Magistratu król. stoł. miasta Lwowa rozpisuje niżej konkurs na posadę esyenta Archiwum m. w X. randze etatu służby miejskiej z piątą roczną 2200 kor. dodatkiem aktywalnym 480 kor. i prawem do dwóch 4-leci po 200 koron.

Z Prezydium Magistratu. Lwów, dnia 7-go stycznia 1905.

Ziółka przeczyszczające CHAMBARD (The purgatif de Chambard) 2007. Jest to najwięcej poszukiwany środek przeciw zatwardzeniom i różnym cierpieniom jakiego rodzaju, jako to: bóle i zawroty głowy, brak apetytu, nudności, mozołne trawienie, odcięcie żołądka, hemoroidy, uderzenia do głowy etc.

Wykonuje najtaniej!! Wszystkie roboty rytownicze, pieczętowanie i czeleństwo. Własny wyrób stampli kalcukowych i metalowych, grawury na metalu i drogich kamieniach.

Dla Panów na karnawał! Koszule po 1.50, 2.00, 2.50, 2.75. Kamizelki frakowe od 4.50. Klaki, Rękawiczki. Krawaty, Lakiery „Ideel” Chustki, Skarpetki i t. p.

ANTONI HALSKI handel żelazny 5 Lwów, plac Marjański 1. 9. poleca w każdym domu niezbędne Maszynki do siekania mięsa

Bezpłatnie wysyłam zeszyt okazowy nowej sensacyjnej powieści p. t. KRÓLOWA DRAGA proszę zająć 140 R. LANDAU, Lwów, ulica Czarnieckiego 1. 3.

Z nad Drawy, Sawy i Soczy Lwów 1903. - Nakładem drukarni M. Schmitta i Sp. Główny skład w księgarni Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie, pl. Kapitulny.